

«Zilar emari adatsa...»

**Maidar Iantzi
Goienetxe**

Zilar emari adatsa nork orraztu ez daukazun arren, bizipenen ildo zimurrak... Berri Txarrak-en “Zimelkor” abestia izanen litzateke testu honen soinu banda; irudia, aldiz, emakume xahar bat taka-takara iganda, horman zera idazten: “Adinekoak borrokan”.

Pauso ttipi eta mantsoz, haiek ere oinatzak uzten dituzte gure kaleetako manifestazioen paisaian. Badute zer errana, eta errateko gogoia ere bai. Gipuzkoako jubilatut eta pentsiodunen Duintasuna elkartearen mobilizazio batean izan naiz berriki. Hagitz berezia izan da niretzat. Martxa bukatzean eurekin gelditu naiz pixka batean. Emakume batek besotik heldu eta zenbat

kontu kontatu dizkidan paseo bat eman bitartean! Amatxi oroitarazi dit eta gustura ibili naiz bere ondoan. Urrats batzuk harago zihoan senarra. Elkarrizketan sartzen saiatzen zen, baina emazteak «orain ez gara horretaz ari!» ohartarazten zion eta solasean segitzen zuen.

Murrizketa guztiek emakume aurpegia dutela azaltzen zidan: «Kotizazio gutxi egiteko aukera izan dugu, ez digute kultur mailarik izaten utzi, lanak prekarioak izan dira eta jubilazioak ere halakoak». Andre aunitzi aditutako testigantzak agertzen ziotuen. Botikara joan aitarentzat edo senararentzat zerbait erostera eta botikariak «zuk ere hartu beharko zenuke» gomen-

datzean, «baina nik ezin dut» erantzuna. Tratu txarrak ere aipatu dizkit, zein zaila den semeak edo senarrak ematen dizkizula onartzea eta, are gehiago, salatzea. Gai hauei guztiei heldu eta borrokatzeko grina sumatzen zaio. E-mailak trukatu ditugu.

Jendartean adinekoek dugun kontzeptua goitik behera aldatu behar dugula pentsatzen dut. Euretaz mintzatzen gara dituzten beharren ikuspuntutik (botikak, zahar etxeak, zainketak) baina egiten duten ekarpen izugarriaz atzentzen gara (bilibez, senarraz, anaiez... arduratzea, seme-alabak eta etxea sostengatzea...).

Zilar emari adatsa nork orraztu ez daukazun arren... urrearen balioa duzu. •

Garoña, bai ala bai

**Xabier Mikel
Errekondo**

Garoña berrireki egingo dute, kosta ala kosta. Horixe da urte hauetan guztietan adierazi dutena zuzeneko ardura dutenek, Espainiako Gobernuak, Segurtasun Nuklearreko Batzordeak (CSN) eta Iberdrolak. Zergatik, ordea? PPko Gobernuari nuklearrak bost! Baina oligopolioen interesak eta bereak bat dira. Kontua ez da energia eredua, negozioa baino, eta Iberdrola ez da nornahi, indar faktiko nagusietarikoa baizik. Gainera, PPk behar besteko neurri guztiak hartuko ditu, CSN bere nahierara baliatuta. Simplea da oso, Iberdrolak nazioartean berriagarrietan inbertitu du, baina Espainian Iberdrolaren patrikak erradiaktibitatezko txanponez dira betetzen: Garoña %50, Almaraz I %53, Almaraz

II %53, Cofrentes %100, Ascó II %15, Vandellós %28, Trillo %48.

Arazoaren tamaina erraz da ulertzen horrela, Garoña ez baita soilik Garoña. Garoña zortzi erreaktoreen negozio biribilaren ataka da: zentralen bizitza aurreikusitako 40 urteetatik 60ra luzatzeko bermea. Alegia, amortizatutako zortzi erreaktore +20 urtez zuzentzea... +8x20, milaka milioiko negozioa. Fukushima istripuak langa gogorra ezarri die, ordea. Iberdrolak, baina, Garoña egokitzeke ehun milioitik gorako inbertsiorik ez du burutuko Gobernuak berrireki egingo duela ziurtatu artean. Hala, bukatuta behar luketen erreaktorearen ontziaren konponketak ez ditu hasi ere egin... hauteskundeak emaitzen zain. PPk berrireki egin-

go du, bai ala bai. Sozialistak ezetz diote, baina ezaguna dugu hauen hitzaren hutsa.

Eta, eztabaidara atera duten hondakin nuklearren biltegiak ez du ezer baldintzatzen, edozein kasutan beharrezkoa baita. Ondorioz, nago Garoña behin betiko ixteko bide bakarra dagoela: eragileek etengabeko estrategia zuzentzea erantzule nagusia den Ignacio Sanchez Galani. Bada garaia.

P.D.: Ingurumen Ministerioak baimena eman eta hilabetera, zergatik haizatu ote du EAJk biltegiaren gaia? Agian, hauteskondeei begira PPn higadura bere onura delako eta bera higa dezaketen *fracking*-a eta erraustegia fokutik kanpo uzteko. Jokaldi bikoitz aparta! •